

Bemærkninger til lovforslaget

Den 30. januar 1951 fremsatte statsministeriet forslag til lov om rettens pleje i Grønland. Der henvises til rigsdagstidende 1950—51, tillæg A. spalte 5173 og følgende.

Forslaget kom til behandling i landstinget, jfr. rigsdagstidende 1950—51, landstingets forhandlinger sp. 595 og følgende, men blev ikke færdigbehandlet forinden dette tings opløsning.

Nærværende lovforslag svarer med enkelte redaktionelle ændringer samt de ændringer, hvortil der nedenfor er knyttet bemærkninger, til det ovennævnte lovforslag.

Kapitel 1.

Til § 15.

Ved nogle i statsministeriet stedfundne drøftelser vedrørende det oprindelige for rigsdagen fremsatte forslag til lov om rettens pleje i Grønland er der givet udtryk for betænkelighed ved enkelte bestemmelser i lovforslaget. Det er således blevet fremhævet, at danske i Grønland, der hidtil har haft adgang til domstolsbehandling i to juridiske instanser, såfremt lovforslaget gennemføres, kun vil kunne regne med behandling i een juridisk instans, idet 1. instans-behandlingen ved landsfogeden eller ved en dansk domstol fremtidig vil overgå til de grønlandske underretter, der er rene lægdomstole. Det er endvidere blevet fremhævet, at det vil være ønskeligt, om man i videre omfang end sket i kapitel 1 § 15 kunne udskille særligt vanskelige sager, der altid straks skal behandles af landsretten.

Disse betragtninger har givet statsministeriet anledning til at overveje spørgsmålet om at foretage visse ændringer i lovforslaget, dels i retning af at udvide muligheden for at få sager behandlet i landsretten som 1. instans, dels i retning af at udvide ankeadgangen.

Idet man med hensyn til ændringerne i reglerne om anke henviser til bemærkningerne nedenfor til kapitel 6, skal man med hensyn til den ændrede formulering til § 15 bemærke følgende:

Statsministeriet har ikke anset det for muligt at foretage en udskillelse af sager,

der på forhånd må siges at være uegnede til behandling af en lægdomstol. Under hensyn til de fremførte betænkeligheder har man dog ment at burde foreslå, at der gives parterne i en civil sag adgang til at indstille til landsdommeren, at sagen behandles af landsretten som 1. instans. Det er en selvfølge, at landsdommeren bør udvise den største varsomhed med hensyn til at imødekomme sådanne begæringer og kun bør tillade det ansøgte i tilfælde, hvor det på forhånd må skønnes overvejende sandsynligt, at sagen kræver en sådan juridisk indsigt, at man ikke med rimelighed kan vente, at en lægdomstol vil være i stand til at behandle den på betryggende måde.

Med hensyn til kriminelle sager har statsministeriet ikke fundet det rigtigt at give en tilsvarende generel adgang til at henvise en sag til behandling i landsretten som 1. instans, idet man navnlig har lagt vægt på, at kriminelle sager som regel er bedre egnede til behandling ved lægdomstole end civile sager, og at personligt ubehag ved at skulle pådømme strafbare handlinger vil kunne føre til ubegrundede forsøg på at henskyde sagen til landsretten.

Statsministeriet har dog fundet det rimeligt, at sager angående forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed på grund af deres særlige beskaffenhed altid behandles af landsretten som 1. instans.

Til § 17.

Under drøftelserne i det af landstinget nedsatte udvalg vedrørende lovforslaget er der blevet peget på, at det ikke af bestemmelserne i afsnit D klart fremgår, hvilken rækkevidde disse har, og hvorledes forholdet mellem landshøvdingen og politiet må bedømmes.

For at tydeliggøre, at der med afsnit D kun sigtes til de der nævnte myndigheders beføjelser med hensyn til efterforskning og anklage, er afsnittets overskrift ændret fra „Politimyndigheden“ til „Anklagemyndigheden“, ligesom det i § 17, stk. 2, er tydeliggjort, at bestemmelsen alene vedrører forholdet mellem landshøvdingen og politiet for så vidt angår anklagevæsenet.

Det er en selvfølge, at der udover be-